

Generelle anbefalinger for kartlegging med CPAX-NOR

Hva er CPAX-NOR?

CPAX-NOR er en strukturert kartlegging av fysisk funksjon som også inkluderer respiratorisk funksjon, hoste og gripestyrke. Anbefalingene for utførelse av CPAX-NOR er utarbeidet for å sikre standardisering og dermed reliabiliteten til verktøyet (ref Schanke et al, 2023).

Anbefalingene bygger på kunnskap fra originalversjon og andre oversettelser, samt konsensus fra utarbeidelsen og uttestingen av den norske versjonen. Anbefalingene er et supplement til opplæringen som består av 2 trinn; e-læring og fysisk workshop.

For hvem, og hvor ofte?

CPAX-NOR er utviklet for intensivpasienter, men er også anvendbar på sengepost, og kan benyttes på de svakeste pasientene. Pasienten trenger ikke være våken, samarbeide eller ha intakt kognitiv funksjon. Delfunksjonene i CPAX-NOR er kjente oppgaver for pasienten som oppfattes som meningsfulle. CPAX-NOR er utformet som en vanlig behandling, dette gjør undersøkelsen tidseffektiv, brukervennlig og meningsfull for helsepersonell og pasient.

Undersøkelsen er anbefalt brukt på voksne intensivpasienter med forlenget mekanisk ventilasjon; det vil si > 48 timer.

- Vi anbefaler at CPAX-NOR benyttes for kartlegging ved oppstart av fysioterapi, deretter minimum x1 ukentlig og ved overføring fra intensivavdelingen til sengepost for å følge endring i funksjonsnivå. Kartlegging av fysisk funksjon bør minimum gjennomføres ved utskrivelse fra intensivavdeling og til sengepost.
- Vi anbefaler kartlegging med CPAX-NOR i det videre forløpet på sengepost.

CPAX-NOR skåringene visualiseres i et spindeldiagram. Ved gjentatte undersøkelser viser spindeldiagrammet endringene i fysisk funksjon, og individualiserer hvilke områder i rehabiliteringen som bør prioriteres.

- Vi anbefaler at spindeldiagrammet brukes for å visualisere funksjonen for pasienten, dette kan oppleves motiverende og gi mestringsfølelse.

Ekstra utstyr for CPAX-NOR kartlegging

- Dynamometer

Gjennomføring av CPAX-NOR

- Beskriv omstendigheter rundt kartleggingen i journalnotatet; intensivseng/vanlig seng, skililaken, valg av utgangsstilling der det ikke er definert i kartleggings skjemaet
- Rekkefølge av delfunksjonene er uten betydning
- Vipper pasienten mellom to nivåer, skårer du pasienten ned.
- Utfordre pasienten! Det er pasientens beste prestasjon som skal vurderes, og prestasjonen kan fremmes ved at du alltid spør pasienten «KAN DU...»
- Utføres i en undersøkelse/behandling. Ved behov kan kartleggingen avbrytes i en kort periode av praktiske hensyn.

Tolkning av resultatene

- Høyeste sammenlagt skår er 50 poeng.
- En endring på 2 poeng eller mer er en reell endring i CPAX-NOR skåre.
- Det betyr at en endring fra 28 til 27 eller til 29 poeng ikke sikkert indikerer en endring av fysisk funksjon og må tolkes med forsiktighet.
- Dersom pasienten oppnår 48 poeng eller mer, er ikke CPAX-NOR lenger et aktuelt kartleggingsverktøy for fysisk funksjon.

Generelle anbefalinger – til å ha i lommen

CPAx-NOR er en strukturert kartlegging av fysisk funksjon som også inkluderer respiratorisk funksjon, hoste og gripestyrke.

Ekstra utstyr for CPAx-NOR kartlegging

- Dynamometer.

Gjennomføring av CPAx-NOR

- Beskriv omstendigheter rundt kartleggingen i journalnotatet.
- Rekkefølge av delfunksjonene er uten betydning.
- Vipper pasienten mellom to nivåer, skårer du pasienten ned.
- Utfordre pasienten! Det er pasientens beste prestasjon som skal vurderes, og prestasjonen kan fremmes ved at du alltid spør pasienten «KAN DU...»?
- Utføres i en undersøkelse/behandling. I praksis kan kartleggingen avbrytes i en kort periode av praktiske hensyn.
- Gripestyrke testes sittende i seng (>45 grader)/sittende i stol med 90 grader i albue. Støtt under pasientens håndledd ved behov. Tilpass bredden av grepet til pasientens hånd, og sjekk at nålen er på null. Begge hender skal testes, 2 ganger på hver hånd. Pasientens beste forsøk skåres.

Tolkning av resultatene

- Høyeste sammenlagt skår er 50 poeng.
- En endring på 2 poeng eller mer er en reell endring i CPAx-NOR skår.
- Dersom pasienten oppnår 48 poeng eller mer, er ikke CPAx-NOR lenger et aktuelt kartleggingsverktøy for fysisk funksjon.